

Titanik'i Bulan Ekip Kutup Keşif Gemisini Arıyor

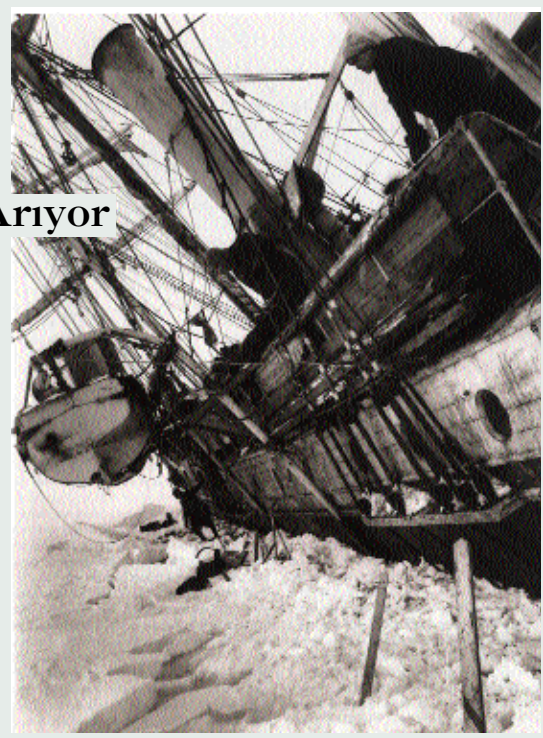
Tarihe geçmiş gemilerin batıklarını bularak ün kazanmış olan oşinograf Robert Ballard, şimdi de Güney Kutbu'na çıktığı keşif yolculuğu sırasında batan araştırma gemisi Endurance'ın kalıntılarını arıyor. Ernest Shackleton başkanlığındaki araştırma ekibi, 1914 yılında Antarktika kıtasını keşfe giderken, Endurance buzlara sıkışmış ve sonunda batmıştı. Geminin mürettebatı, erimeye başlayan buzlar üzerinde kaçarak ıssız bir adaya sığınmıştı. Shackleton, yanına aldığı birkaç kişiyle birlikte küçük bir sandal ve yelkenle maceralı bir yolculuktan sonra 1300 km uzaklıkta bir

balına av üssüne ulaşmayı başarmış ve 4 ay sonra geri dönerek kalan arkadaşlarını kurtarmıştı.

Batığı Amerikan Ulusal Coğrafya Vakfı'nın desteğiyle bulmayı planlayan Ballard, işin kolay olmayacağını, araştırmacıların buz üzerinde uzun süre yaşamak ve deniz dibinde araştırma yapmak üzere 1800 metre derinliğe bir robot gönderip yüzeyden kontrol etmek zorunda olduğunu söylüyor. Araştırmacı "içinde yaşayacağımız ortam, kaşiflerin karşılaştıklarının aynısı: Buz, soğuk ve yalnızlık" diyor.

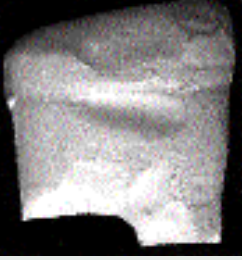
Ballard'ın bulduğu ve araştır-

dığı ünlü batıklar arasında, ilk yolculuğu sırasında bir buz dağına çarparak Kuzey Atlantik'te batan Titanik transatlantığı de bulunuyor.

Science, 21 Nisan 2000

Kürdan, İnsan Kadar Eski

Kürdanla diş temizlemenin neredeyse insanlık tarihi kadar eski olduğu yolunda kanıtlar birikiyor. Tanzanya'nın Olduvai Vadisi'nde bulunan ve 2.1 ile 1.7 milyon yıl yaşında olduğu sanılan bir dişin, sahibince sivri bir tahta ya da kemik parçasıyla sürekli karıştırıldığı anlaşıldı. Arkansas Üniversitesi antropologlarından Peter Ungar'a göre fosil, bir *Homo habilis* ya da *Homo erectus*'un azı dişi. Üzerinde interproksimal oluk denen küçük bir yarık bulunuyor. Mikroskopik incelemeler, oluğun içinde birbirine paralel ince çizikler olduğunu ortaya koymuş. Kansas Üniversitesi'nden David Frayer, "hiçbir çığneyiş biçimi bu çizgileri oluşturamayacağından, bunların kürdanla karıştırma sonucu oluştuğu kesin" diyor. Araştırmacılar, çiziklerin kürdan üzerindeki kirde bulunan silisyum parçacıklarının eseri olduğunu düşünüyorlar.

Science, 28 Nisan 2000

Atalarımızın Göç Nedeni

İlk kez Afrika'da ortaya çıktıklarını inanan atalarımızın, buradan dünyaya yayılmalarının nedeninin, teknolojilerinden çok bedenlerindeki gelişmeden kaynaklandığı öne sürüldü. Savı ortaya atan antropologların dayandıkları kanıt, Gürcistan'da ilkel el aletlerinin yanbaşında buldukları iki kafatası. Fosiller, 1.7 milyon yıl önce bugünkü Dmanisi kenti yakınlarında yaşamış olan yeni bir tür hominide ait.

Günümüz insanların soy ağacının en gerisinde, *Homo habilis* olarak tanımlanan ve Afrika'da yaşamış hominid geliyor. *H. habilis*, kalıntılarının bulunduğu yerin adıyla Oldovan Araç Takımı diye tanınan kaya parçalarından yontulu sivri aletler geliştirmiş. Türün bireylerinin beden boyutları, modern insanlarınkilerin yalnızca 2/3'ü kadar. Beyinleri ise daha da küçük.

Göç, evrimdeki bir sonraki basamakla başlıyor. Bu dönemle ilgili olarak Afrika'da bulunan fosillere *Homo ergaster* deniyor. Bunlardan Asya'ya ulaşabilenlerse *Homo erectus* diye tanımlanıyor. Bu ikisi arasındaki farklar

tartışmalı da olsa, Acheulean Aletleri olarak tanınan daha özenle yontulmuş çakmak taşından balta ve diğer araç gerecin 1.9 milyon yıl önce Afrika'da *H. ergaster* tarafından geliştirildiği sanılıyor. Antropologlar, Gürcistan'da kafataslarıyla birlikte bulunan araçların, Asya'daki *H. Erectus* aletlerinden çok, *H. ergaster* teknolojisine yakın olduğu görüşündeler. Ancak araçların incelenmesi, göçün *H. ergaster*'in etkili aletler geliştirilmesinden önce başladığını düşündürüyor. İlkel taş aletler, göçün teknolojik bir yenilenmeden değil, biyolojik ve ekolojik prametrelerden kaynaklandığını ortaya koyuyor. Florida

Üniversitesi arkeologlarından Susan Anton, bedensel olarak daha büyük türlerin daha geniş av ve yaşam alanlarına gerek duyduklarını vurguluyor. Michigan Üniversitesi'nden Milford Wolpoff da bu ilk göçmenlerin daha iri yapıları ve daha üstün anatomilerinin, öteki hominidlere göre daha kolay gezinebilmelerini sağladığı görüşünde.

New Scientist, 20 Mayıs 2000